

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/27/2013
Identifikačné číslo spisu:	1013200592
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013200592.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavaleca PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci: A., nar. XX.XX.XXXX, štátneho príslušníka Afganskej islamskej republiky (ďalej len „Afganistan“), naposledy bytom Z., aktuálne s miestom pobytu S., zastúpeného JUDr. Miroslavou Mittelmanovou, advokátkou so sídlom Hurbanovo nám. 5, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-131-82/PO-Ž-2010 zo dňa 22. februára 2013, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/21/2013-30 zo dňa 04. septembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/21/2013-30 zo dňa 04. septembra 2013 z m e ň u j e tak, že rozhodnutie odporcu ČAS: MU-131-82/PO-Ž-2010 zo dňa 22. februára 2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n ň ý zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 528,45 Eura (titulom náhrady trov právneho zastúpenia) k rukám jeho právnej zástupkyne, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Predmet veci

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-131-82/PO-Ž-2010 zo dňa 22.02.2013, ktorým odporca podľa § 20 ods. 3, § 13a zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi nepredĺžil poskytnutú doplnkovú ochranu. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že podaný návrh prejednal a rozhodol podľa § 250q OSP na pojednávaní za prítomnosti oboch účastníkov konania a dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako vecne správne a zákonné. Krajský súd uviedol, že v prejednávanej veci

dokazovanie nedoplnil. Pred samotným prejednaním a rozhodnutím veci sa podrobne oboznámil s obsahom prvostupňového správneho spisu ČAS: MU-131/PO-Ž-201Q, ako aj s predchádzajúcimi azylovými spismi odporcu ČAS: MU-791/PO-Ž/2006 a MU-1393/PO-Ž/2005.

Krajský súd uviedol, že preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu v rozsahu podaného návrhu - opravného prostriedku:

K námietke nedostatočne zisteného stavu veci uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Ako je zrejmé z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ako aj z obsahu spisu odporcu, odporca pri vydaní rozhodnutia podľa krajského súdu vychádzal z pohovoru, vykonaného s navrhovateľom v aktuálnom konaní, ako aj z pohovorov, ktoré sa uskutočnili v konaniach predchádzajúcich. Za účelom zistenia bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu navrhovateľa vyhládaval a do spisu založil správy, pochádzajúce z rôznych zdrojov. Tieto dôkazy vykonal zákonným spôsobom a v rozsahu, ktorý je s poukazom na citované ust. § 19a zákona o azyle nevyhnutným.

K námietke rozporu napadnutého rozhodnutia s obsahom spisov uviedol, že ani táto námietka nie je dôvodná. Odporca v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne opísal zistený stav veci, ktorý opis je v súlade s obsahom vykonaného dokazovania. Tento vyhodnotil - uviedol správnu úvahu, na základe ktorej dospel k výroku, podľa ktorého nepredĺžil navrhovateľovi poskytnutú doplnkovú ochranu. Ak na základe zisteného stavu veci dospel k záveru, vyjadrenom v enunciiate napadnutého rozhodnutia, ktorý výrok zjavne nie je totožný s názorom navrhovateľa, túto skutočnosť nie je možné podľa krajského súdu považovať za rozpor s obsahom spisu.

K námietkam nesprávneho právneho posúdenia veci uviedol, že :

1/ Pokiaľ ide o námietku, že odporca v odôvodnení rozhodnutia nevyhodnotil získané dôkazy (vyjadrenie SIS, stanoviská Národnej kriminálnej agentúry PPZ MV SR, resp. Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii ÚHCP PPZ), a že de facto vydal negatívne rozhodnutie z dôvodu negatívneho stanoviska SIS (túto námietku zástupkyňa navrhovateľa osobitne zdôraznila na pojednávaní pred súdom): Táto námietka, resp. stanovisko navrhovateľa nemajú opodstatnenie. Tak z výroku napadnutého rozhodnutia, ako aj z obsahu jeho odôvodnenia je jednoznačne zrejmé, že odporca vydal negatívne rozhodnutie s poukazom na nesplnenie predpokladov jej poskytnutia, ktoré zákon o azyle v nadväznosti na ust. § 13a konkretizuje v ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle. Teda odporca nerozhodol o nepredĺžení doplnkovej ochrany na základe skutočností, predpokladaných zákonom o azyle v jeho ust. § 13c ods. 2. Táto domnienka navrhovateľa je teda nepodloženým tvrdením. Na tomto konštatovaní podľa krajského súdu nič nemení fakt, že v predchádzajúcich rozhodnutiach vydal (následne zrušené) rozhodnutia za použitia citovaného zákonného ustanovenia. Je faktom, že odporca v napadnutom rozhodnutí nevyhodnotil vyššie získané stanoviská (SIS, Národnej kriminálnej agentúry PPZ MV SR, resp. Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii ÚHCP PPZ). I keď takýto postup odporcu možno považovať za istý nedostatok odôvodnenia, avšak tento v žiadnom prípade nemal vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, nakoľko (ako to bolo vyššie uvedené) odporca nerozhodoval na základe ich obsahu.

2/ Pokiaľ ide o námietku, týkajúcu sa nových, navrhovateľom uvádzaných dôvodov, resp. o námietku týkajúcu sa odporcom konštatovaných rozporov vo výpovediach navrhovateľa: krajský súd skonštatoval, že odôvodnenie tejto časti napadnutého rozhodnutia odporcu je logické a dôvodné, rozhodnutie je vydané v súlade so zákonom, a teda navrhovateľove námietky nie sú dôvodné.

Predpokladom poskytnutia (predĺženia) doplnkovej ochrany neúspešnému žiadateľovi o azyl je naplnenia aspoň jedného z predpokladov (foriem) vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Z obsahu aktuálneho, ako aj predchádzajúcich azylových spisov týkajúcich sa navrhovateľa je zrejmé, že navrhovateľ nebol trestne stíhaný a že mu nebol uložený trest smrti, pričom mu ani nehrozí jeho uloženie. Predpoklad § 2 písm. f/ bod. 1. zákona o azyle teda naplnený nebol.

Vo vzťahu k predpokladu § 2 písm. f/ bod 2. zákona o azyle (ku ktorému zjavne smerujú

navrhovateľove námietky) je potrebné uviesť, že jeho posúdenie vo všeobecnosti vychádza tak z posúdenia samotnej žiadosti, ako aj z posúdenia objektívne ev. pôsobiaceho nebezpečenstva vážneho bezprávia. Ak teda odporca posudzoval túto formu možného bezprávia aj na základe informácií získaných od navrhovateľa, logicky bolo potrebné, aby tieto informácie (dôvody prezentovaných obáv) vyhodnotil postupom podľa § 19a zákona o azyľe. Odporca vyhodnotil navrhovateľom novouvedené dôvody obáv z návratu ako účelové a aj s poukazom na zistené rozpory s jeho predchádzajúcimi výpoveďami osobu navrhovateľ de facto ako nedôveryhodnú. Krajský súd uviedol, že s týmto vyhodnotením súhlasí.

Krajský súd ďalej uviedol, že je faktom, že navrhovateľ v prvom azylovom konaní (ČAS: MU-1393/PO-Ž/2005) vystupoval pod inou identitou (Y., nar. v roku XXXX), udával iné údaje o svojej osobe, podobne ako udával diametrálne odlišný dôvod svojej žiadosti o azyľ (majetkový spor). Táto skutočnosť nemôže v žiadnom prípade svedčiť o hodnovernosti navrhovateľa.

V druhom azylovom konaní (ČAS: MU-791/PO-Ž/2006) vystupoval pod ďalšou identitou (G., nar. XX.XX.XXXX). Ako dôvod tejto druhej žiadosti o azyľ uviedol na pohovore (17.07.2006) strach zo zabitia zo strany bratov zabitého veliteľa L.. Okrem iného tiež uviedol, že v rokoch 2001 - 2004 bol zadržávaný Severnou Alianciou v meste Kunduz, pretože pôsobil v radoch Talibanu. Uviedol že je ženatý a má osem detí, ktoré žijú s matkou (jeho manželkou) v obci Pul-e-Khumri v Baghlane. Pod touto identitou vystupoval aj v konaniach na tunajšom súde, ako aj na Najvyššom súde Slovenskej republiky potom, ako podal voči v konaní pred odporcom vydanému rozhodnutiu odvolanie. Na pojednávaní na tunajšom súde 23.01.2008 uviedol, že sa volá A., nar. v roku XXXX. V priebehu pohovoru konaného 27.10.2008 uviedol, že v skutočnosti sa volá A., že jeho manželka žije s deťmi v Pol-e-Khomri (Pul-e-Khumri) u svojich rodičov od roku 2001, kedy bol zadržaný Severnou alianciou. Tiež uviedol, že cca v máji 2007 vhodil brat veliteľa L. do dvora jeho svokra (v Pol-e-Khomri) granát, pri ktorom incidente zahynul jeho syn W., o čom sa dozvedel od sestry X.. Rozhodnutím odporcu z 03.08.2006 navrhovateľovi azyľ udelený nebol. Rozhodnutím odporcu z 26.05.2009 bola navrhovateľovi poskytnutá doplnková ochrana.

V aktuálnom konaní požiadal navrhovateľ o predĺženie poskytnutej doplnkovej ochrany z dôvodu, že jej dôvody i naďalej existujú. V priebehu pohovoru pred odporcom, konaného 11.02.2013 navrhovateľ uviedol, že dôvodom jeho odchodu z Afganistanu bol problém s Talibanom - keď Taliban padol, navrhovateľ odovzdal vláde zbrane, ktoré talibanci žiadali vrátiť. Od svokra sa mal dozvedieť, že ho v roku 2002 talibanci hľadali. Tiež uviedol, že jeho manželka zomrela v roku 2008 v Pol-e-Khomri - niekto v noci hodil do izby granát. Pri tomto incidente zomrel aj navrhovateľov syn W.. Následne uviedol, že manželka zomrela v Pol-e-Khomri (provincia Baghlan) a syn v Kunduze (provincia Kundiz), pričom medzi smrťou manželky a syna uplynuli 2-3 roky.

Z uvedených údajov, ktoré odporca podrobne identifikoval a opísal v odôvodnení svojho rozhodnutia je podľa krajského súdu bez akýchkoľvek pochybností zjavné, že:

a/ Navrhovateľ v prvom a čiastočne aj v druhom azylovom konaní vystupoval pod inou identitou a ako dôvod žiadosti o azyľ udával iný dôvod svojho odchodu z Afganistanu. Tieto fakty nesvedčia v prospech navrhovateľovej dôveryhodnosti.

b/ Navrhovateľ v aktuálnom konaní ako dôvod svojho odchodu z Afganistanu (a strachu z návratu) uviedol celkom nový dôvod, ktorý nikdy neprezentoval v predchádzajúcich dvoch azylových konaniach. Aj podľa názoru súdu, ak by tento v podstate závažný dôvod odchodu navrhovateľa z Afganistanu skutočne existoval, nepochybne by ho navrhovateľ uviedol v niektorom z predchádzajúcich azylových konaní.

c/ Navrhovateľ uviedol, že o smrti manželky, ktorá mala v dôsledku výbuchu granátu zomrieť v roku 2008 v Pol-e-Khomri, sa dozvedel niekedy v roku 2011. Pri totožnom výbuchu mal zomrieť aj navrhovateľov syn Akbar, ktorý mal však zomrieť v Kunduze, pričom medzi ich úmrtiami mali uplynúť 2-3 roky. Vychádzajúc z výpovede či výpovedí navrhovateľa je zjavné, že udával (dokonca aj v priebehu totožného pohovoru) diametrálne odlišné údaje o smrti svojej manželky a syna, a to tak vo vzťahu k času ich smrti (cca máj 2007 - rok 2008, časový rozdiel ich úmrtia 2-3 roky) k miestu kde k nim došlo

(Pol-e-Khomri - Kunduz) a aj opisu udalosti v dôsledku ktorej k smrti došlo (granát hodený do dvora domu - do izby v ktorej manželka žila). Súd sa aj v tejto časti stotožňuje s názorom odporcu, že nemožno predpokladať, žeby pri tak závažných skutočnostiach, akými sú nepochybne smrť manželky a syna, navrhovateľ - ak by tieto údaje boli pravdivé - uvádzal tak rozdielne údaje.

Navrhovateľ slovami svojej zástupkyne argumentoval, že počas posledného pohovoru u odporcu bol nervózny a podráždený, že je negramotný, a že sa mohol pomýliť. Tieto námietky krajský súd vyhodnotil ako účelové. Gramotnosť či negramotnosť navrhovateľa totižto podľa názoru súdu nemôže mať žiaden vplyv na opis tak závažných okolností života navrhovateľa, ktoré odporcovi produkoval. Možno pochopiteľne vo všeobecnosti pripustiť isté nepresnosti v uvádzaní časových údajov, avšak i napriek tomu údaje nemôžu byť rozdielne v miere, ktorá je zrejmá z výpovedí navrhovateľa. Ak mala navrhovateľova manželka a syn zomrieť v dôsledku totožného výbuchu granátu (teda jedného skutku spáchaného neznámou osobou), nie je mysliteľné, aby navrhovateľ ako ich najbližší príbuzný uviedol, že každý zomrel v inom meste, v rozdielnom (niekoľkoročnom) časovom období a za iných okolností. Jediným logickým vysvetlením takéhoto správania sa navrhovateľa je to, že tieto ním opísané skutočnosti sa nestali a navrhovateľ si jednoducho nepamätal, ako sa k takýmto nepravdivým okolnostiam vyjadroval. Pokiaľ ide o námietku, že navrhovateľ mal v deň pohovoru dohodnuté iné stretnutie v dôsledku čoho bol nervózny a podráždený je potrebné uviesť, že pohovor 11.02.2013 prebehol zákonným spôsobom za prítomnosti zástupkyne navrhovateľa, pričom ani navrhovateľ a ani jeho zástupkyňa odporcovi neavizovali žiadne skutočnosti, ktoré by bránili jeho vykonaniu či ktoré by jeho priebeh ovplyvnili.

Ak teda odporca tieto skutočnosti vyhodnotil ako účelové, v dôsledku ktorých je navrhovateľ v podstate nedôveryhodnou osobou z pohľadu zákona o azyle, takáto právny názor je logický a dôvodný. Krajský súd tiež dodal, že ak sa v konaní nepreukázala pravdivosť tvrdení navrhovateľa, možno spoľahlivo konštatovať, že dôvod poskytnutia doplnkovej ochrany v zmysle ust. § 2 písm. f/ bod 2. zákona o azyle nejestvuje.

Vo vzťahu k predpokladu § 2 písm. f/ bod 3. zákona o azyle krajský súd uviedol, že právny záver odporcu, týkajúci sa bezpečnostnej situácie v Afganistane - konkrétne v provincii Baghlan je odôvodnený. Navrhovateľova námietka, že v tejto provincii došlo v roku 2012 k zvýšeniu počtu útokov ozbrojených opozičných síl (OOS) je síce pravdivá a vychádza z výsledkov dokazovania vykonaného odporcom, to však v tomto prípade neznamená, žeby návrat navrhovateľa nebol možný. Odporca správne poukázal na skutočnosť, že v Afganistane prebieha v podstate vnútroštátny ozbrojený konflikt, avšak jeho lokalizácia a intenzita sú v jednotlivých provinciách rôzne. Samotný údaj o zvýšení útokov OOS v Baghlane na počet 154 útokov v roku 2012 však túto provinciu radí k tým bezpečnejším, pričom o útokoch v meste Pol-e-Khomri, odkiaľ navrhovateľ pochádza, niet žiadnych správ. Ak by malo byť predmetné zvýšenie útokov jediným kritériom, ako to vyplýva z podanej námietky navrhovateľa, potom by (paradoxne) napr. provincia Helmand (počet útokov OOS v roku 2012: 811 za zníženia oproti roku 2011 o 1609), provincia Ghazni (rok 2012: 968, zníženie o 712 útokov), mali byť považované za bezpečné, čo objektívne nie je možné. Naviac krajský súd poukázal na skutočnosť, že zákon o azyle v ust. § 13a hovorí o návrate neúspešného žiadateľa o azyl do krajiny pôvodu, nie však o návrate do konkrétnej oblasti pôvodu žiadateľa o azyl. Ak totižto v krajine pôvodu reálne existujú regióny v ktorých nie je reálne ohrozený, resp. v ktorých má prístup k ochrane pred vážnym bezprávím, návrat možný je. V prípade Afganistanu objektívne existujú provincie v ktorých je bezpečnostná situácia zlá, avšak nepopierateľné sa v ňom nachádzajú provincie bezpečné - napr. (okrem Baghlanu) provincia Bamyán, Nurista, Panjšir, Kábul, Daykundi, Nimroz, Tkhar, Balkh, Sar-e Pul, Ghor, Samangan, Badakhshan, ako to možno vyvodíť z odporcom vykonaného dokazovania. Nakoľko v Afganistane okrem provincie k ktorej navrhovateľ pochádza existuje aj celý rad ďalších provincií do ktorých je návrat afganských repatriantov z pohľadu § 2 písm. f/ bod 3. zákona o azyle možný, súd aj túto námietku navrhovateľa neuznal ako dôvodnú.

Pretože odporca rozhodol o navrhovateľovej žiadosti o predĺženie poskytnutej doplnkovej ochrany z pohľadu nenaplnenia dôvodov § 13a zákona o azyle a nie z dôvodu § 13c ods. 2 zákona o azyle, pretože

odporca správne posúdil dôvody navrhovateľovej žiadosti, konkretizované v priebehu konania ako účelové za súčasného faktického vyhodnotenia navrhovateľa ako osoby nedôveryhodnej, pričom bezpečnostná situácia v regióne pôvodu navrhovateľa, ako aj v ďalších niekoľkých provinciách umožňuje jeho návrat do Afganistanu, súd napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil.

II.

Argumentácia odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom uviedol, že s rozsudkom krajského súdu nesúhlasí z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ OSP, teda z dôvodov, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ako aj z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Uviedol, že v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu poukázal na to, že v spisovom materiáli odporcu sa znova nachádza úradný záznam o tom, že odporcovi bolo doručené vyjadrenie Slovenskej informačnej služby. Vyjadrenie nie je z dôvodu utajenia zaradené medzi listinami nachádzajúcimi sa v spise a nachádza sa v osobitnej evidencii odporcu.

Ďalej sa v spise nachádzajú ďalšie dve stanoviská, konkrétne ide o stanovisko Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 21.01.2013 a o informáciu Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 18.01.2013. Z obsahu týchto dvoch podkladov vyplýva, že tieto orgány neeviduujú o navrhovateľovi žiadne informácie, ktoré by viedli k záveru, že by nepredĺženie doplnkovej ochrany bolo v bezpečnostnom záujme Slovenskej republiky.

Navrhovateľ v opravnom prostriedku namietal, že v napadnutom rozhodnutí nie je o týchto skutočnostiach žiadna zmienka, a že odporca sa s týmito dôkazmi, ktoré si sám zaobstaral, v rozhodnutí nevysporiadal. Podľa navrhovateľa mal odporca povinnosť vysporiadať sa so všetkými dôkazmi a osobitne v situácii, kedy predchádzajúce dve rozhodnutia odporcu boli vydané na základe stanoviska SIS, z ktorého vyplývalo, že nepredĺženie doplnkovej ochrany nie je v bezpečnostnom záujme Slovenskej republiky.

Navrhovateľ poukázal na to, že jeho osoba bola odporcom v predchádzajúcich konaniach vyhodnotená ako osoba, ktorej nepredĺženie poskytovania doplnkovej ochrany je v bezpečnostnom záujme Slovenskej republiky. Po tom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky vrátil vec na ďalšie konanie, si odporca opätovne vyžiadal stanovisko Slovenskej informačnej služby k osobe navrhovateľa, ako aj stanoviská ďalších dvoch relevantných orgánov pre poskytovanie tzv. „bezpečnostných informácií“ a tieto podklady vedie v spise k navrhovateľovi, resp. v osobitnej evidencii. Ak odporca považoval za dôležité dopytovať sa iných štátnych orgánov na osobu navrhovateľa a najmä ak v predchádzajúcich konaniach bolo stanovisko Slovenskej informačnej služby dôvodom pre nepredĺženie poskytovania doplnkovej ochrany navrhovateľovi, je legitímne očakávať, že ak sa tieto podklady nachádzajú (opätovne) v spise, že ich odporca uvedie v odôvodnení svojho rozhodnutia. V napadnutom rozhodnutí sa odporca s týmito záznamami a dôkazmi nijako nevysporiadal, ani sa o ich existencii nezmienil.

Podľa názoru navrhovateľa, odporca má v konaní povinnosť vysporiadať sa so všetkými dôkazmi. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia však neobsahuje žiadnu správnu úvahu odporcu o tom, ako tento dôkazný prostriedok vyhodnotil a prečo sa ním v prebiehajúcom konaní nezaoberal, keď v predchádzajúcom konaní bol základom pre jeho rozhodnutie.

Ak mal odporca skutočne k dispozícii dôkazy o údajnej navrhovateľovej nebezpečnosti mal postupovať v súlade s ustanovením § 13c ods. 2 písm. d/ zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o azyle“) „Ministerstvo ďalej neposkytne doplnkovú ochranu, ak je dôvodné podozrenie, že žiadateľ predstavuje nebezpečenstvo pre bezpečnosť Slovenskej republiky“. Podľa § 52 ods. 2 zákona o azyle „v odôvodnení rozhodnutia ministerstva o nepredĺžení doplnkovej ochrany podľa § 20 ods. 3 z dôvodu podľa § 13c ods. 2 písm. d/ sa uvedie iba skutočnosť, že ide o

bezpečnostný záujem Slovenskej republiky“. Z uvedeného je zrejmé, že zákon o azyle výslovne zveruje odporcovi povinnosť v prípade, ak v konaní získa dôkaz o tom, že je dôvodné podozrenie, že žiadateľ predstavuje nebezpečenstvo pre bezpečnosť Slovenskej republiky, týmto dôkazom (dôkazmi) sa zaoberať prednostne a vyhodnotiť ich za účelom posúdenia žiadosti navrhovateľa.

Podľa navrhovateľa odporca ako aj krajský súd nesprávne právne posúdili vec, nakoľko odporca mal primárne postupovať podľa § 13c ods. 2 písm. d/ v spojení s § 52 ods. 2 zákona o azyle, vyhodnotiť získané dôkazy, svoju správnu úvahu uviesť v odôvodnení rozhodnutia a v prípade, ak získané dôkazy (na rozdiel od minulosti) nepovažuje za dostatočné pre uplatnenie uvedeného postupu, mal toto v rozhodnutí vysvetliť a až následne sa zaoberať ďalšími skutočnosťami.

Odôvodnenie krajského súdu v časti týkajúcej sa závažnej námietky akou je skutočnosť, že odporca si vyžiadaval stanoviská príslušných štátnych orgánov, založil ich do spisu, ale pravdepodobne sa nimi účelovo opomenul zaoberať za nedostatočne odôvodnené, nakoľko nie je vôbec zrejmé, prečo námietku navrhovateľa súd vyhodnotil ako nepodložené tvrdenie. Podľa navrhovateľa krajský súd mal s väčšou starostlivosťou odôvodniť svoj súhlasný právny názor s postupom odporcu, a nie len skonštatovať, že domnienky navrhovateľa sú nepodložené tvrdenia. Domnienky navrhovateľa nie sú nepodloženými tvrdeniami už len z toho dôvodu, že odporca v predchádzajúcich konaniach rozhodol primárne na základe stanoviska Slovenskej informačnej služby, ktorej stanovisko sa opätovne nachádza v osobitnej evidencii u odporcu.

Okrem toho, navrhovateľove presvedčenie o tom, že aj v súčasnosti je stanovisko Slovenskej informačnej služby vo veci jeho žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany negatívne, je dané aj tým, že navrhovateľ dňa 02.07.2012 podal žiadosť o udelenie trvalého pobytu z dôvodu uzavretia manželstva so slovenskou štátnou občiankou, pani: K., podľa príslušných ustanovení zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dňa 13.09.2012 si na pošte prevzal výzvu Oddelenia cudzineckej polície PZ Bratislava, v ktorej bol vyzvaný, aby sa vyjadril k skutočnosti, že OCP PZ Bratislava získali stanovisko bezpečnostných orgánov, na základe ktorých je odôvodnené zamietnutie jeho žiadosti o trvalý pobyt. Vo výzve sa uvádza, že tieto informácie podliehajú utajeniu podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a tak o nich navrhovateľ nemôže byť informovaný. Následne bola žiadosť navrhovateľa o trvalý pobyt zamietnutá s poukazom na to, že navrhovateľ je považovaný za nebezpečného pre bezpečnosť štátu. Na základe týchto skutočností je teda navrhovateľ dôvodne presvedčený o tom, že skutkový stav sa nezmenil ani v konaní o predĺženie doplnkovej ochrany (s prihladením na to, že predmetné stanovisko SIS podlieha utajeniu), a teda odporca bol povinný primárne sa zaoberať touto skutočnosťou a rozhodnúť na jej základe. V opačnom prípade mal odporca v odôvodnení uviesť, prečo tieto skutočnosti nepovažuje viac za podstatné pre rozhodnutie.

Krajský súd opätovne vyhodnotil osobu navrhovateľa za nedôveryhodnú. Podľa navrhovateľa je potrebné zdôrazniť, že v predchádzajúcich konaniach bola navrhovateľova totožnosť ustálená a navrhovateľ uviedol dôvody, pre ktoré vystupoval pod odlišnou identitou. Navrhovateľ na území SR uzavrel manželstvo so slovenskou štátnou občiankou a žiadal o udelenie trvalého pobytu. Za týmto účelom musel predložiť aj ďalšie osobné doklady, ktoré jeho totožnosť znovu hodnoverne preukázali. Ako je už uvedené v opravnom prostriedku v súvislosti s tvrdením, že o nových dôvodoch sa navrhovateľ nikdy predtým pred odporcom nezmieňoval (uvádzal ich len pred Krajským súdom v Bratislave dňa 27.10.2010 (str. 6)) navrhovateľ uviedol, že pohovor pred odporcom zo dňa 11.02.2013 bol prvým v tomto konaní, ktoré trvá od roku 2010, a preto navrhovateľ nemal možnosť toto doteraz uviesť inde, ako v konaní pred súdom, pričom konanie pred súdom je súčasťou trvajúceho konania o azyle. Odporca dôvodí, že obava z Talibanu z dôvodu vrátenia zbraní je irelevantná z hľadiska časového odstupu aj samotnej podstaty. Ako už navrhovateľ uviedol v opravnom prostriedku, toto tvrdenie považuje za nepreukázané a zavádzajúce. Predovšetkým, ide o obavu, ktorú je potrebné vnímať v kontexte všetkých udalostí v navrhovateľovom živote, o ktorých už vypovedal. Nejde o samostatnú s ničím nesúvisiacu obavu, ako sa to snaží prezentovať odporca. Navrhovateľ poukázal na to, že v predchádzajúcich pohovoroch uvádzal, že bojoval s Talibanom, neskôr bol väznený v Seberghane, zbrane odovzdal vláde a bojí sa odplaty talibancov, ktorí žiadali vrátenie zbraní. V dôsledku udalostí v

jeho živote, prišiel navrhovateľ postupne o viacerých rodinných príslušníkov, bol väznený v neslávne známej väznici Sheberghan, musel z Afganistanu utiecť a opustiť svoju rodinu a malé deti a počas jeho života v Európe bola zabitá aj jeho manželka a syn (2008). Sled týchto udalostí v ňom vyvoláva subjektívny pocit ohrozenia, a preto deklaruje, že dôvody doplnkovej ochrany naďalej trvajú. Navrhovateľ uviedol, že jeho subjektívne pocity sú jednoznačne podložené udalosťami v jeho rodine. Fakt, že v čase jeho neprítomnosti, bola zabitá jeho manželka a syn W., a to v dôsledku vhoďenia granátu do manželkinej izby jednoznačne preukazuje dôvodnosť obavy navrhovateľa z vážneho bezprávia. To, že k úmrtiu skutočne došlo, je nespochybniteľné, keďže navrhovateľ predložil dôkaz - potvrdenie o tom, že je vdovec. Odporca tvrdí, že domnienka, že granát je odplatou Talibanu voči navrhovateľovi, nie je ničím podložená. K tomu navrhovateľ uviedol, že vzhľadom na všetky predchádzajúce dôvody, ktoré uviedol a udalosti, ktoré sa stali, je najprirodzenejším vysvetlením toho prečo niekto hodí granát práve do izby jeho manželky, príčinná súvislosť medzi predchádzajúcimi udalosťami (obavy z Talibanu za nevrátenie zbraní) a vhoďením granátu. Táto domnienka je podporená aj informáciami o dianí v provincii, ktoré do spisu založil odporca (č. p. MU-ODZS-2013 z 28.01.2013) a ktoré preukazujú, že Taliban terorizuje aj provinciu Baghlan a má tu svoj vplyv. Aj keď tento vplyv a množstvo útokov je nižšie ako napríklad v najkritickejších provinciách ako Kandahár alebo Ghazni, ich prítomnosť je významná. Preto je logické predpokladať, resp. nie je možné to vylúčiť, že za smrťou manželky a syna stojí práve premyslený útok Talibanu.

Navrhovateľ uviedol, že má za to, že odporca, s plnou znalosťou jeho príbehu, všetkých súvislostí a situácie v Baghlane, nemôže vylúčiť, že smrť manželky je dôsledkom pokračujúcej pomsty Talibanu. Odporca tvrdí, že o tejto príčinnej súvislosti navrhovateľ nepredložil žiaden dôkaz. V čase úmrtia manželky bol navrhovateľ ale už niekoľko rokov na Slovensku, Afganistan už viac ako 8 rokov nenavštívil, čo odporca vie a preto navrhovateľ považuje požiadavku odporcu na predloženie dôkazu za absurdnú. Azylové konanie je charakteristické tým, že žiadatelia o azyl zvyčajne nemajú k dispozícii dôkazy a osobitne to platí pre konanie o predĺženie doplnkovej ochrany, kedy je vylúčené, aby sa navrhovateľ vrátil do Afganistanu a získal tam nejaké dôkazy.

Na druhej strane, práve tvrdenie odporcu, že zabitie manželky a syna, ak by ho aj mal na svedomí Taliban, je „skôr dôsledkom všeobecnej bezpečnostnej situácie v danom čase v Afganistane, ako premysleným útokom voči rodine menovaného“, je nepodloženou domnienkou. Ako už bolo uvedené, v kontexte navrhovateľových predchádzajúcich dôvodov je prirodzené a logické predpokladať, že smrť syna a manželky súvisí s predchádzajúcimi udalosťami. Opačný názor si vyžaduje preukázanie, čo odporca v odôvodnení rozhodnutia neurobil, túto domnienku len tvrdí, bez ďalších dôkazov.

Odporca ako aj krajský súd poukazujú aj na rozpory, ktoré mali údajne vyvstať vo výpovediach navrhovateľa. Tieto rozpory sa majú týkať smrti manželky a syna a obdobia väznenia v Sheberghane. Navrhovateľ v tejto súvislosti poukázal na to, že ide o rozpory, ktoré vyvstali len na základe poslednej zápisnice v konaní (11.02.2013). Táto zápisnica bola spisovaná 12 rokov (pobyt v Pul-e Khumri vr. 2002, resp. väznenie vr. 2001-2004), resp. 5 rokov (smrť manželky a syna) po tom, čo nastali spomínané udalosti, čiže v prípade oboch udalostí ide o značný časový odstup.

Podľa navrhovateľa je potrebné zobrať do úvahy, že nevie čítať a písať, jeho vzdelanie je minimálne, celý svoj život používa iný kalendár (perzský), ako ten, podľa ktorého odporca datuje jeho uväznenie. Spomenúť si v tejto situácii a za uvedených okolností presne na rok, v ktorom talibanci hľadali navrhovateľa u svokra, či to bolo presne v r. 2002 (pričom podľa zápisnice z r. 2006 mal byť v r. 2001-2004 uväznený), s časovým odstupom 12 rokov, môže byť pre človeka ako navrhovateľ nemožné a ľahko sa môže pomýliť. Takisto, pokiaľ ide o smrť manželky a syna, evidentne došlo počas pohovoru 11.02.2013 k nedorozumeniu. Zo zaznamenaných rozporov je zrejmé, že navrhovateľ bol zmätený, zaznamenané odpovede si protirečia. V ten deň mal dohodnuté aj iné stretnutie a bol z tohto dôvodu nervózny a podráždený, čo uvádza aj samotný odporca v rozhodnutí. Podľa navrhovateľa by ale odporca nemal z jednej jedinej zápisnice v konaní vyvodzovať závery o nedôveryhodnosti navrhovateľa a o existencii vážnych rozporov. Navrhovateľ uviedol, že psychicky nezvládol tento pohovor, čo ale nič nemení na pravdivosti skutočností, o ktorých už aj predtým vypovedal. Počas pohovoru 11.02.2013

neuviedol nič nové, čo by už predtým netvrdil pred súdom alebo pred odporcom, odporca teda má k dispozícii dostatok vyjadrení navrhovateľa, aby vedel, že výpovede navrhovateľa sú od r. 2006 konzistentné a bez vážnych rozporov. Zohľadniť treba aj veľký časový odstup od týchto udalostí a tiež smútok, hnev a frustráciu, ktorú v navrhovateľovi musí vzbudzovať rozhovor o zabití manželky a syna v čase, keď samotný navrhovateľ žil v Európe a o týchto udalostiach vie len sprostredkovane.

V spojení so situáciou, v akej sa navrhovateľ už od r. 2010 nachádza (konanie o predĺženie doplnkovej ochrany, v ktorom bol označený ako nebezpečný pre SR, 2 rozhodnutia odporcu zrušené, 3 roky trvajúca neistota o jeho ďalšom živote), sa dá pochopiť, prečo k vzniku údajných rozporov došlo. Všetky tieto skutočnosti mal odporca zohľadniť pri hodnotení dôvodov pre predĺženie doplnkovej ochrany, k čomu ale nedošlo.

V súvislosti s bezpečnostnou situáciou v provincii Baghlan navrhovateľ uviedol, že „Okrem posunov vo vývoji uvedených vyššie sever krajiny zažil pokles útokov vo väčšine provincií - s výnimkou Baghlanu a Faryabu - kde OOS prestali výraznejšie expandovať. Kým Baghlan (88 % nárast) absorboval veľkú časť aktivity OOS, ktorá sa predtým sústredila na Kunduz, opozícia tiež otvorila tretí operačný front pozdĺž osi spájajúcej Faryab a Badghis cez Ghormach a smerujúcej na juh k Heratu/Farahu" (Dôkaz, str. 6, č. p. MU-ODZS-2013 z 28.01.2013). Z dôkazov založených v spise je teda zrejmé, že situácia v Baghlane sa v poslednom období zhoršila, a že OOS presunuli svoju aktivitu do tejto provincie, ktorá má strategický význam (hlavná transportná cesta z Uzbekistanu a Tadžikistanu, hlavná elektrická sieť pre severný Afganistan). Navrhovateľ namietal aj proti tomu, že v odôvodnení rozhodnutia sa odporca sústredil len na popis najnovšej bezpečnostnej situácie v Baghlane. Žiadosť o predĺženie doplnkovej ochrany ale podal navrhovateľ ešte v roku 2010a stále sa o tejto žiadosti koná. Okrem toho, dôvody, ktoré navrhovateľ prezentoval opakovane, siahajú až do roku 2001 a viažu sa k udalostiam ako je uväznenie, prepustenie z väzenia, odovzdanie zbraní, zabitie ženy a syna. Odporca bol teda povinný vyhodnotiť dôvody navrhovateľa v celkovom kontexte vývoja situácie v Afganistane a v jeho domovskej provincii Baghlan, počas rokov, ku ktorým sa viažu obavy navrhovateľa. Odporca sa ale sústredil výlučne na roky 2012/2013, čo navrhovateľ považuje za vadu konania. V spisovom materiáli sú pritom založené informácie o situácii v krajine pôvodu od času, kedy navrhovateľ požiadal o predĺženie doplnkovej ochrany, avšak v predchádzajúcich rozhodnutiach sa s nimi odporca nevysporiadal (keďže rozhodoval podľa iného ustanovenia) a nevysporiadal sa s nimi ani v napadnutom rozhodnutí. Na základe týchto dôvodov máme za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, má navrhovateľ za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Podľa navrhovateľa je tiež preukázané, že v provincii dlhodobo operuje hnutie Taliban, ktorého vplyv v posledných rokoch znovu narástol. V spojení s tým, že navrhovateľ prezentoval a konkretizoval svoju obavu z talibancov, je teda možné odôvodnene predpokladať, že navrhovateľ má reálne obavy z individualizovaného ohrozenia života vážnym bezprávím, z dôvodu svojvoľného násilia počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu medzi vládnymi silami (resp. medzinárodnými ozbrojenými silami) a hnutím Taliban.

Navrhovateľ uplatnil trovy právneho zastúpenia, a to v celkovej výške: 528, 45 Eura (prevzatie a príprava právneho zastúpenia: 130,16 Eura, písomné podanie vo veci samej: 130,16 Eura, zastupovanie na súde: 130,16 Eura, príprava odvolania: 130,16 Eura, režijný paušál: 7,81 Eura).

Navrhovateľ žiadal, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu sa zrušuje a vec sa vracia odporcovi na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Doplnil, že ako z napadnutého rozhodnutia vyplýva, o nepredĺžení

doplnkovej ochrany navrhovateľovi rozhodol podľa § 20 ods. 3 zákona o azyle, ktorý ustanovuje, že doplnková ochrana podľa § 13a a 13b sa poskytuje na jeden rok; po uplynutí jedného roka sa poskytovanie doplnkovej ochrany na žiadosť predlži vždy o jeden rok, ak sú naplnené podmienky uvedené v § 13a alebo 13b a nie sú dôvody na jej neposkytnutie podľa § 13c ods. 2 až 4 tohto zákona. Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak. K námietke navrhovateľa, ktorý poukazoval na tú skutočnosť, že v azylovom spise sa nachádza úradný záznam odporcu o tom, že tomuto bolo doručené vyjadrenie Slovenskej informačnej služby, stanovisko Národnej kriminálnej agentúry PPZ a informácia Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii ÚHCP PPZ s negatívnymi závermi voči osobe navrhovateľa a odporca sa v napadnutom rozhodnutí týmito dokumentmi vôbec nezaoberal a nevysporiadal sa s nimi, odporca uviedol, že napadnutým rozhodnutím rozhodol podľa § 20 ods. 3 zákona o azyle, s odkazom na nesplnenie podmienok uvedených v § 13a tohto zákona. Teda, ak odporca nezistil také skutočnosti, ktoré by ho oprávňovali postupovať podľa § 13c ods. 2 písm. d/ zákona o azyle, tak nemal ani povinnosť takúto správnu úvahu do odôvodnenia uviesť. Odporca predovšetkým vyhodnotil tie podklady, ktoré sú pre rozhodnutie vo veci podstatné, a tieto sú v napadnutom rozhodnutí uvedené, vyhodnotené a dostatočne odôvodnené. Túto námietku považuje odporca za účelovú a právne irelevantnú. Dňa 11.02.2013 bol s navrhovateľom vykonaný pohovor k jeho žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany, kde uviedol, že dôvody, pre ktoré mu bola poskytnutá doplnková ochrana naďalej trvajú. Ako nový dôvod svojej žiadosti uviedol, že mal problémy s Talibanom po tom, ako padla vláda Talibanu. Talibanci žiadali od neho aby vrátil zbrane a výstroj (asi osobné), ktoré však on odovzdal novej vláde. Táto udalosť sa mala odohrať v r. 2002, a dozvedel sa o tom od svokra. Odporca poukazuje na skutočnosť, že od r. 2005, kedy prvýkrát požiadal o udelenie azylu o tomto dôvode nikdy nehovoril. Odporca považuje uvedenie tohto dôvodu za účelové, pretože tak, ako je to uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, v predchádzajúcich konaniach hovoril iba o problémoch s veliteľom L.. Ďalej vo svojej výpovedi hovoril aj o smrti manželky, ktorú mali údajne zabiť Talibanci, ktorí v noci hodili granát do domu kde bývala aj so synom, ktorý mal podľa jeho slov zomrieť po pár dňoch od výbuchu na následky zranení. Tak isto v predchádzajúcich konaniach o smrti manželky nehovoril. Na otázku, prečo v minulosti hovoril iba o smrti syna a nie o smrti manželky nelogicky odpovedal, že mu to asi nepovedali, a o jej smrti sa dozvedel iba pred dvomi rokmi. Zároveň vyvrátil svoje tvrdenie že syn zomrel pár dní po útoku Talibanu a smrti manželky, keď o niekoľko riadkov nižšie už uvádza, že syn zomrel asi dva tri roky po smrti manželky. K prvotným dôvodom, ktoré uvádzal ako dôvody na udelenie azylu, uviedol, že obavy z veliteľa Faruka už nemá. Po dôkladnom vyhodnotení všetkých relevantných skutočností odporca dospel k názoru, že navrhovateľ nesplnil ani jednu z podmienok vážneho bezprávia, ako to má na mysli § 2 písm. f/ zákona o azyle. Odporca vyjadril presvedčenie, že postupoval v súlade so zákonom o azyle.

IV

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Napadnutým rozhodnutím ČAS: MU-131-82/PO-Ž-2010 zo dňa 22.02.2013 odporca podľa § 20 ods. 3, § 13a zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi nepredlžil poskytnutú doplnkovú ochranu. Opísal v ňom doterajší priebeh aktuálneho konania o predĺženie poskytnutej doplnkovej ochrany a zistený stav veci. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých skutočností dospel k názoru, že navrhovateľ prestal spĺňať predpoklady pre poskytnutie doplnkovej ochrany. Skonštatoval, že navrhovateľ nebol trestne stíhaný štátnou mocou a ani odsúdený k trestu smrti. K pôvodnému dôvodu navrhovateľovej žiadosti o azyl (obava pred bratmi zabitého veliteľa Severnej aliancie Faruka) uviedol, že tento je irelevantným a to jednak vzhľadom na značný časový odstup (2001), predovšetkým však preto, lebo sám navrhovateľ výslovne uviedol, že tejto hrozby sa neobáva. K novým dôvodom obáv, ktoré navrhovateľ prezentoval pred odporcom až v priebehu pohovoru konaného 11.02.2013 (žiadosť Talibanu, ktorého bol pôvodne členom, o vrátenie zbraní, ktoré však odovzdal novej vláde; - smrť jeho manželky a syna, ktorá mala byť spôsobená vhođením granátu do miestnosti ktorá patrila manželke) odporca uviedol, že tieto vyznievajú ako účelové. K strachu

spojenom zo skutočnosti, že Talibanu neodovzdal zbrane odporca uviedol, že tento dôvod navrhovateľ nikdy v priebehu predchádzajúcich azylových konaní neuviedol, pričom tiež poukázal na značný časový odstup od obdobia, kedy mal Taliban od neho zbrane žiadať a z tohto dôvodu mal navrhovateľa aj hľadať (rok 2002). Vo vzťahu k úmrtiu navrhovateľovej manželky a syna odporca dôvodil, že domnienka navrhovateľa, že sa tak stalo konaním Talibanu nebola v konaní preukázaná, pričom súčasne poukázal na rozpory v jednotlivých výpovediach navrhovateľa. A to tak vo vzťahu k času smrti manželky a syna, ako aj vo vzťahu k opisu, ako k týmto udalostiam malo dôjsť. V podrobnostiach odporca citoval príslušné časti výpovedí navrhovateľa. K bezpečnostnej situácii v meste Pol-e-Khomri, resp. v provincii Baghlan na základe vykonaného dokazovania skonštatoval, že táto situácia umožňuje navrhovateľov návrat. Odporca tiež skonštatoval, že v Afganistane síce prebieha vnútroštátny ozbrojený konflikt, avšak jeho lokalizácia a intenzita je v jednotlivých regiónoch (provinciách) rozdielna.

V

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28.01.2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o azyle doplnková ochrana podľa § 13a a 13b sa poskytuje na jeden rok; po uplynutí jedného roka sa poskytovanie doplnkovej ochrany na žiadosť predlži vždy o jeden rok, ak sú splnené podmienky uvedené v § 13a alebo 13b a nie sú dôvody na jej neposkytnutie podľa § 13c ods. 2 až 4. Cudzinec je povinný podať žiadosť podľa predchádzajúcej vety najskôr 90 dní a najneskôr 60 dní pred uplynutím jednoročnej lehoty. Žiadosť sa podáva na úradnom tlačíve, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2a, osobne na policajnom útvere podľa miesta pobytu; vyplnenú žiadosť policajný útvar bezodkladne zašle ministerstvu.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle rieši otázku poskytnutia doplnkovej ochrany na účel zlúčenia rodiny manželovi, slobodným deťom, resp. rodičom slobodného cudzinca, ktorým sa poskytla doplnková ochrana.

Podľa § 13c ods.1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle je vážnym bezpráviom 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponížujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o nepredĺžení doplnkovej ochrany navrhovateľovi na území SR podľa § 20 ods. 3 zákona o azyle z dôvodu, že navrhovateľ prestal spĺňať podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v § 13a zákona o azyle, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého

rozhodnutia odporcu.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že odporca sa nezaoberal dôkazmi, ktoré si sám zaobstaral a v rozhodnutí nevysporiadal s vyjadrením Slovenskej informačnej služby, stanoviskom Národnej kriminálnej agentúry PPZ a informáciou Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii ÚHCP PPZ s negatívnymi závermi voči jeho osobe navrhovateľa.

K uvedenej námietke zaujal krajský súd stanovisko, ku ktorému nemal odvolací súd žiadne výhrady. Podľa krajského súdu tak z výroku napadnutého rozhodnutia, ako aj z obsahu jeho odôvodnenia je jednoznačne zrejmé, že odporca vydal negatívne rozhodnutie s poukazom na nesplnenie predpokladov jej poskytnutia, ktoré zákon o azyle v nadväznosti na ust. § 13a konkretizuje v ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Pokiaľ teda odporca nerozhodol o nepredĺžení doplnkovej ochrany na základe skutočností, predpokladaných zákonom o azyle v jeho ust. § 13c ods. 2, pretože zjavne nezistil také skutočnosti, ktoré by ho oprávňovali postupovať podľa § 13c ods. 2 písm. d/ zákona o azyle, nemal ani povinnosť takúto správnu úvahu do odôvodnenia uviesť. Povinnosťou zaujať stanovisko k uvedeným podkladom by bol odporca zaťažený v prípade, že by postupoval podľa § 13c ods. 2 písm. d/ zákona o azyle. O takýto prípad sa však nejednalo.

Pokiaľ teda odporca nevyhodnotil uvedené podklady, ktoré si sám vyžiadal, nedopustil sa žiadneho pochybenia a takáto námietka nebola dôvodná.

Za dôvodnú však považoval Najvyšší súd SR námietku nedostatočne zisteného stavu veci ohľadne posudzovania bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu navrhovateľa.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (materiál „Afganista/Afghanistan“, vedený v internetovej databáze MU pod č. p.: MU-ODZS- 2013/000035-012 zo dňa 28.01.2013) z ktorých vyhodnotil a popísal bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu, osobitne situáciu v mieste jeho posledného bydliska, so zameraním na posúdenie otázky, či došlo k zmene pomerov, ktoré viedli správny orgán k poskytnutiu doplnkovej ochrany navrhovateľovi.

Jeho záver o tom, že navrhovateľ prestal spĺňať podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v §13a zákona o azyle na základe nižšie uvedených dôvodov, považoval odvolací súd za predčasný.

Ako vyplynulo z obsahu administratívneho spisu odporca po vyhodnotení skutočností, ktoré uvádzal navrhovateľ ako dôvody žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany odporca sa zameril na posúdenie bezpečnostných rizík, ktoré hrozia navrhovateľovi v prípade návratu do krajiny pôvodu najmä v súvislosti s bezpečnostnou situáciou v provincii Baghlän, odkiaľ navrhovateľ pochádzal. Odporca dospel k záveru, že vzhľadom k tomu, že provinciu Baghlän možno považovať za bezpečnejšiu než väčšinu ostatných v Afganistane, resp. za provinciu len s malou úrovňou útokov, preto podľa odporcu možno konštatovať, že v prípade návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu, resp. do miesta trvalého bydliska nebude vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia z dôvodu vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti jeho osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Tento záver odporcu vychádzal z porovnania celkového počtu útokov, ktoré idú na vrub ozbrojených opozičných skupín, keď konštatoval, že kým za celý rok 2011 sa jednalo o 82 takýchto útokov, v roku 2012 to bolo 154 útokov, čo síce predstavuje medzročný nárast útokov o 88 %, ale absolútne čísla týchto útokov sú neporovnateľne nižšie, ako v iných provinciách, omnoho výraznejšie poznačených konfliktom.

Z 34-och afganských provincií je Baghlän na 15-tej pozícii z hľadiska najnižšieho počtu útokov.

Pre ilustráciu odporca uviedol, že za rovnaké obdobie v iných provinciách dochádzalo k útokom, ktorých počty sa pohybovali rádovo v niekoľkých stovkách až tisícke, napr. v Kandaháre to bolo 1097, v Kunare 1303, v Ghazni 968 alebo v Helmande 811 útokov v priebehu roka 2012. V provincii Baghlän dochádza k menej než jednému útoku ozbrojených opozičných skupín za tri dni.

Na základe dostupných informácií odporca konštatoval, že k dramatickému zhoršeniu situácie v provincii Baghlän nedošlo.

Na tomto mieste považuje najvyšší súd za dôležité zdôrazniť, že pri posudzovaní bezpečnostnej situácie v Afganistane z hľadiska vnútroštátneho konfliktu a z toho plynúcich rizík vážneho bezprávia, je nevyhnutné brať do úvahy cieľ, počty, intenzitu, rozšírenie týchto útokov, ako i individuálny charakter ohrozenia osoby cudzinca z dôvodu vnútroštátneho konfliktu.

Ako vyplynulo z obsahu administratívneho spisu navrhovateľ v priebehu viacerých pohovorov pred odporcom uvádzal, že bojoval s Talibanom, neskôr bol väznený v Seberghane, zbrane odovzdal vláde a obáva sa odplaty talibancov, ktorí žiadali vrátenie zbraní. V dôsledku týchto udalostí v jeho živote, prišiel navrhovateľ postupne o viacerých rodinných príslušníkov, bol väznený vo väznici Sheberghan, musel z Afganistanu utiecť a opustiť svoju rodinu a malé deti a počas jeho života v Európe bola zabitá jeho manželka aj syn.

Odporca týmto udalostiam, ktoré sám nevyvrátil ani nespochybnil. Poukazoval len na rozpory v čase, kedy sa mali podľa navrhovateľa udiať. Nebolo však možné súhlasiť s názorom odporcu, ktorý si osvojil aj krajský súd, že rozpory v časových údajoch ohľadne zabitia jeho manželky a syna robia nedôveryhodným osobu navrhovateľa. Takýto záver nebolo možné vyvodiť zo zápisnice o výsluchu navrhovateľa navyše, keď sám odporca pripúšťa, že uvedený pohovor navrhovateľ psychicky nezvládol. Podľa odvolacieho súdu výpovede navrhovateľa mimo zápisnice, v ktorej odporca pripúšťa psychické zlyhanie navrhovateľa sú od r. 2006 konzistentné a bez vážnych rozporov. Bolo preto namieste zohľadniť skutočnosť, že navrhovateľ o ťaživých udalostiach ako bola násilná smrť manželky a syna vypovedal sprostredkovane a rovnako bolo potrebné prihliadnuť aj na veľký časový odstup od týchto udalostí.

Odporcovi bolo preto možné vyčítať, že týmto udalostiam, ktoré napokon ani nespochybnil, nevenoval náležitú pozornosť z hľadiska posúdenia individuálneho ohrozenia osoby navrhovateľa z dôvodu vnútroštátneho konfliktu, a preto jeho záver, (o tom, že navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu nebude vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia z dôvodu vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti jeho osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu) sa javí ako nepresvedčivý a predčasný najmä za použitia argumentácie, ktorú na odôvodnenie takejto úvahy použil.

Navyše dôvodom na nepredloženie doplnkovej ochrany žiadateľovi nemôže byť zistenie správneho orgánu, že v krajine pôvodu sa situácia dramaticky nezhoršila, ale zistenie, že bezpečnostná situácia sa zlepšila natoľko, že cudzincovi pri návrate do krajiny pôvodu nehrozí nebezpečenstvo, ktorého existencia bola dôvodom poskytnutej doplnkovej ochrany.

Takýto záver z vykonaného dokazovania odporcu ohľadne bezpečnostnej situácie v provincii Baghlän nevyplýva a nemožno ho vyvodiť ani z porovnania útokov v danej provincii. Naopak podľa samotného odporcu kým za celý rok 2011 sa jednalo o 82 takýchto útokov, v roku 2012 to bolo 154 útokov, čo predstavuje medziročný nárast útokov o 88 %.

Porovnanie s inými provinciami, v ktorých sa počty pohybovali rádovo v niekoľkých stovkách až tisíckach, môže mať pre správny orgán len charakter štatistickej bilancie, ktorá nehovorí nič o zlepšení bezpečnostnej situácie v provincii Baghlän, hovorí len o tom, že situácia je v niektorých provinciách nebezpečnejšia. Nemožno však z nej vyvodiť záver, že je bezpečnejšia pre návrat navrhovateľa.

Vzhľadom k tomu, že nemožno vylúčiť, že obavy navrhovateľa najmä s poukazom na sled udalostí, ktoré v ňom vyvolávajú subjektívny pocit ohrozenia, a ktoré sú podložené udalosťami v jeho rodine, (žiadosť Talibanu, ktorého bol pôvodne členom, o vrátenie zbraní, ktoré však odovzdal novej vláde; smrť jeho manželky a syna, ktorá mala byť spôsobená vhođením granátu do miestnosti ktorá patrila manželke), ktoré majú vzhľadom na situáciu v krajine jeho pôvodu reálny základ a ani správny orgán nedokázal s dostatočnou istotou vylúčiť, že k úmrtiu manželky nedošlo práve v dôsledku vhođenía granátu do jej izby, a že táto udalosť môže byť reakciou na to, že navrhovateľ neodovzdal zbrane Talibanu, ale novej vláde), preto podľa odvolacieho súdu záver odporcu o tom, že v prípade bezpečnostnej situácie v provincii Baghlän nemožno uplatniť ani rozsudok Európskeho súdneho dvora

C-465/07 je nesprávny.

Naopak osobný príbeh navrhovateľa v spojení s prebiehajúcim vnútorným ozbrojeným konfliktom v krajine jeho pôvodu podľa odvolacieho súdu vykazuje vysokú úroveň jeho ohrozenia, práve akú mal na mysli ESD v predmetnom rozsudku, keď relevantné ustanovenia „Smernice Rady 2004/83/ES z 29.04.2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany“ vyložil tak, že existencia takéhoto ohrozenia môže byť výnimočne považovaná za preukázanú, pokiaľ miera neselektívneho násillia charakterizujúca prebiehajúci ozbrojený konflikt, posudzovaná príslušnými vnútroštátnymi orgánmi rozhodujúcimi o žiadosti o doplnkovú ochranu, alebo súdmi členského štátu dosiahne tak vysokú úroveň, že existujú podstatné a preukázané dôvody domnievať sa, že civilná osoba vyhostená do predmetnej krajiny alebo do predmetného regiónu, by zo samotného dôvodu svojej prítomnosti na tomto území čelila reálnemu riziku.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že odvolacie námietky týkajúce sa posúdenia bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu navrhovateľa boli dôvodné a pokiaľ krajský súd na ne neprihliadol a považoval rozhodnutie odporcu za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom o azyle, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s takýmto právnym záverom krajského súdu nestotožnil a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné podľa § 220 OSP zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP a § 151 ods. 1 a 5 OSP v spojení s § 224 ods. 1 a 2 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý mal úspech vo veci, priznal právo na náhradu trov konania podľa vyčíslenia jeho právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške spolu 528,45 Eura titulom trov právneho zastúpenia za 4 úkony právnej pomoci po 130,16 Eura (prevzatie a príprava, písomné podanie na súd dňa 03.04.2013, zastupovanie na krajskom súde dňa 04.09.2013 a podanie odvolania proti rozsudku krajského súdu dňa 18.11.2013) a 7,81 Eura režijný paušál.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.